

BRANDWEER
Nederland

**Raad van Commandanten
en Directeuren
Veiligheidsregio**

Datum	30-06-2021	Telefoon	026-355 22 90
Onze referentie		E-mail	chiel.polman@ifv.nl
Uw referentie	-	Onderwerp	Reactie op consultatieversie Circulaire windturbines bij risicovolle bedrijven
Uw brief van	-		

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid tot internetconsultatie voor de Circulaire windturbines bij risicovolle bedrijven. Dank voor de mogelijkheid die ons als veiligheidsregio's hiermee wordt geboden.

Voor een veilige en gezonde leefomgeving is het belangrijk om wettelijke regelingen ten aanzien van de energietransitie/ toepassing hernieuwbare energie te bestuderen en te commentariëren in het kader van onze adviesrol als Veiligheidsregio ten aanzien van openbare veiligheid. Er is ook een directe link met de Omgevingswet, de Nationale omgevingsvisie (Novi) en de nationale veiligheid strategie, waaronder versterking van vitale infrastructuur. De nationale veiligheid strategie heeft weer een link met de regionale risicoprofielen o.b.v. de Wet veiligheidsregio's. Vanuit dit oogpunt levert onze reactie een bijdrage aan het versterken van een veilige en gezonde leefomgeving tijdens het proces van energietransitie/ toepassing hernieuwbare energie naar een schone energievoorziening die veilig, betrouwbaar, betaalbaar en ruimtelijk inpasbaar is.

Wij hebben de Circulaire bekeken vanuit de optiek van vergunningverlener, toezichthouder en adviseur brandveiligheid. Daarom hebben wij met name gekeken naar het waarborgen van de openbare veiligheid en het bestrijden van (brand)incidenten.

Bijgevoegd treft u aan onze artikelsgewijze reactie in de bij deze brief gevoegde bijlage. Dit varieert van beperkte technische verbetervoorstellen tot de reikwijdte van bepaalde artikelen en de samenhang tussen de besluiten.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn. Mocht deze reactie vragen bij u oproepen, dan kunt u contact opnemen met de heer Polman via chiel.polman@ifv.nl of 06-48591632.

Onderwerp	Hoofdstuk-paragraaf	Opmerking: wat wijzigt, ontbreekt, is onjuist, niet uitvoerbaar of multi-interpretabel in de nieuwe situatie? Welke verkeerde keuze is gemaakt en waarom?	Verbetersuggestie: hoe zou het moeten zijn (wees concreet!)	Toelichting op je verbetersuggestie
PR/GR	2	Door de gekozen benadering wordt door de plaatsing van windturbines de 'risicoruimte' van het risicovolle bedrijf (of buisleiding) beperkt. Ook als de toename van PR/GR nog passend is voor de huidige situatie, worden toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf daarmee beperkt door een externe invloed. Hier zullen bedrijven - terecht - niet mee akkoord gaan. Deze circulaire werkt dus alleen bij vestiging van risicovolle bedrijven op locaties waar reeds windturbines zijn gerealiseerd, of realisatie van windturbines op het eigen terrein van het risicovolle bedrijf.	Hanteer afstanden afhankelijk van de hoogte van de turbine en de werpafstand. Een andere benadering zou de benadering van 'domino bedrijven' zijn zoals bekend bij het Brzo, waarbij de windturbine risico veroorzakend is en dus primair aan zet is om het risico tot een acceptabel niveau te reduceren. Waarschijnlijk is de voornaamste maatregel alsnog verplaatsing van de windturbine naar een veiliger afstand.	Alleen door een windturbine op een zodanige afstand te plaatsen dat een aanvullend risico voor het risicovolle bedrijf niet realistisch is, kunnen we discussies over 'domino effecten' beperken/voorkomen.
lijst risicovolle bedrijven	2.3 & bijlage B	In paragraaf 2.3 staat een lijst met soorten risicovolle bedrijven. Er wordt aangegeven dat het o.a. om deze bedrijven gaat. Voor een complete lijst wordt verwezen naar bijlage B. Bijlage B lijkt dus een limitatieve lijst te zijn. De Publicatiereeks gevaarlijke stoffen kent een aantal richtlijnen voor de opslag van verschillende gevaarlijke stoffen. De meeste zijn BBT document en worden ook direct gekoppeld aan het BAL. Toch worden in de circulaire slechts enkele onderwerpen uit de PGS reeks genoemd. Dat bijvoorbeeld de PGS 15 wel en de PGS 31 niet wordt genoemd is niet te verklaren. Ook bijlage VII van het Bkl kent meer risicovolle activiteiten dan hier worden genoemd.	Maak van bijlage B een niet limitatieve lijst en noem in ieder geval in algemene zin bedrijven waarop een PGS van toepassing is en alle activiteiten genoemd in bijlage VII van het Bkl	Spreekt voor zich. Het is niet handig om slechts enkele stoffen/situaties als risicovol te betitelen.
consequenties bedrijven	2.3	"Voor de goede orde wordt opgemerkt dat de gevolgen van een ongeval bij het bedrijf zelf al zijn afgewogen bij de vergunningverlening voor dat bedrijf en in het omgevingsplan." Dat klopt, maar dit is voor de situatie zonder aanwezigheid van de windturbine. Door plaatsing van de windturbine wordt nu feitelijk gesleuteld aan de marges die in de vergunning zijn vastgelegd. Logisch gevolg kan zijn dat bij het voornemen tot plaatsing van een windturbine, het bedrijf een uitbreidingsvergunning aanvraagt, om ruimte voor de toekomst te 'reserveren'. Zie ook het vorige punt.	Tekstueel is wat in de circulaire staat correct. Er is echter onvoldoende rekening gehouden met de consequenties van deze benadering.	
consequenties bedrijven	2.3, punt 2 onder a	"Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen welke afstand tot een aanvaardbare verhoging van het groepsrisico leidt." zie vorige opmerking. Op zich correct, maar de implicaties voor het risicovolle bedrijf zijn enorm. Bezwaarprocedures en/of uitbreidingsvergunningen liggen dus in de lijn der verwachtingen.	Tekstueel is wat in de circulaire staat correct. Er is echter onvoldoende rekening gehouden met de consequenties van deze benadering.	

risicoberekening	3.1	<p>Indien er binnen de werpafstand van de windturbine een risicovol bedrijf ligt moet (volgens de circulaire) er een berekening gemaakt worden van het PR van het risicovolle bedrijf inclusief de verhoging in PR ten gevolge van de windturbine(s). Dit moet door de initiatiefnemer uitgevoerd worden, maar de basis van deze berekening ligt in de PSU-file van het bedrijf. Het bedrijf is echter niet verplicht deze te geven, niet eens aan het bevoegd gezag. Er is een aantal bedrijven waarbij het bevoegd gezag ter plaatse moet komen om het bestand in te zien. Het bevoegd gezag zal deze berekeningen dan ook niet zo aan de initiatiefnemer doorsturen. In deze circulaire gaat men daar wel van uit. Dit is helaas niet veranderd ten opzichte van de conceptversie. Het is niet uitvoerbaar om het bedrijf te vragen de rekegegevens aan te leveren danwel te vragen een nieuwe berekening uit te voeren. Deze berekeningen hoeft het bedrijf niet te delen en de vraag is of zij dit willen in verband met mogelijk nadelige gevolgen bij een uitbreiding.</p> <p>Het moet ook niet de bedoeling zijn dat door het plaatsen van windturbines in de nabijheid van risicovolle bedrijven, het bedrijf een groter risico loopt. Door het falen van de windturbine, kan er een incident bij het bedrijf optreden. Dit kan niet de bedoeling zijn en zal een bedrijf ook niet accepteren. Het bedrijf zal vervolgens ook niet meewerken aan inzage in de PSU-file, zoals nu beschreven in het document. Indien het bedrijf wel binnen de worplengte van de windturbine ligt, zullen er maatregelen aan de windturbine uitgevoerd moeten worden om dit te voorkomen, in plaats van het uitvoeren van een risicoberekening. Dit komt onvoldoende naar voren in de circulaire.</p>	<p>Vaste afstanden aanhouden van de windturbine tot de industrie, die binnen hun PR-contour (beperkt) kwetsbare objecten hebben liggen. Valt binnen deze afstand een industrieel object, of een buisleiding met gevaarlijke stoffen, dan is het niet mogelijk hier een windturbine te plaatsen of moeten er maatregelen getroffen worden waardoor het bedrijf niet in de worplengte ligt. Er moet meer aandacht besteed worden aan de maatregelen en deze moeten een hogere prioritering krijgen dan het uitvoeren van een risicoberekening.</p>	<p>Bij het aanhouden van vaste afstanden, hoeft geen extra afweging uitgevoerd te worden en hoeft er geen berekening van een verhoging van het PR en GR (of straks aandachtsgebieden) uitgevoerd te worden. Door uit te gaan van vaste afstanden en daarbinnen geen risicovolle objecten toe te staan is geen sprake van risicoverhoging bij toch al risicovolle bedrijven. Daarbij wordt ook duidelijk dat de focus ligt op het treffen van bronmaatregelen bij de windturbine, boven risicoberekeningen.</p>
risicoberekening	3.1	<p>Voor haven- en industriegebieden zijn in een aantal regio's veiligheidscontouren opgesteld. Binnen deze contouren mogen zich geen (beperkt) kwetsbare objecten bevinden. Hiermee is voor bedrijven al duidelijk wat hun 'speelruimte' is qua uitbreidingen. Wellicht is het, zonder het maken van de berekeningen, mogelijk om afhankelijk van de ligging van de PR-contour van het risicovolle bedrijf ten opzichte van de veiligheidscontour te beoordelen of de risicoverhoging ten gevolge van de windturbines acceptabel is. Bij bedrijven die met hun huidige PR-contour al dicht bij de grens van de veiligheidscontour liggen, is het niet mogelijk windturbines te plaatsen. In deze gevallen zal het niet mogelijk zijn een windturbine in de buurt van dit bedrijf te plaatsen. Er zullen wel duidelijke criteria opgesteld moeten worden voor aan te houden grenzen.</p>	<p>Betrek de aanwezigheid van veiligheidscontouren rondom haven- en industriegebieden bij het afwegingskader. Wanneer de PR-contour van het bedrijf zich ruim binnen deze veiligheidscontour bevindt, kan een windturbine eerder toegestaan worden.</p>	
		<p>Er is geen aandacht voor cybersecurity van windturbines. De controle van windturbines gaat digitaal, wat mogelijkheden voor hackers biedt om wanorde te creëren. Dit heeft een mogelijk effect op onze energievoorziening en daarmee op de veiligheid. Het kan ook een meer direct effect hebben op de veiligheid als hackers de veiligheidssystemen omzeilen en de rotorbladen los zetten in een storm (deze staan dan normaal gesproken vast). Hierdoor kan er een verhoogde kans ontstaan op breuk. Cybersecurity van windturbines is wel een punt van aandacht: https://www.topsectorenergie.nl/nieuws/turbine-versus-hacker-hoe-weerbaar-zijn-onze-windparken.</p>	<p>De cybersecurity van de windturbines dient voldoende geborgd te zijn, zodanig dat de fysieke veiligheid beoogd met deze circulaire niet in het geding is.</p>	

		<p>Er wordt uitgegaan van windturbines die naast gebouwen komen te staan. Windturbines kunnen ook op gebouwen worden gezet. Ook wordt ervan uitgegaan dat de windturbines geen onderdeel zijn van een risicovol bedrijf, maar de optie bestaat dat dit wel zo is. Hier wordt in de Circulaire niet specifiek aandacht aan besteed.</p>	<p>Waar over windturbines wordt gesproken, bestaat ook de mogelijkheid van windturbines op gebouwen, alswel dat windturbines onderdeel zijn van een risicovol bedrijf.</p>	
--	--	--	--	--